

Шеленкова Н.Л.,

кандидат психологічних наук,

доцент кафедри психології

Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

м. Умань, Черкаська область, Україна

ПСИХОДІАГНОСТИКА ЯК НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Психодіагностика (грец. *psyche* – душа і *diagnostikos* – здатність розпізнавати) – галузь психологічної науки, що розробляє теорію, принципи, інструменти вимірювання індивідуально-психологічних особливостей особистості, змінні соціального оточення, в якому здійснюється життєдіяльність особистості [2, с.22].

Історії психодіагностики більше 100 років. За цей період вона перетворилася на розвинену галузь психології, що має міцні зв'язки з іншими областями цієї науки.

Сучасна психодіагностика є науково-практичною дисципліною, що розробляє кількісні та якісні процедури розпізнавання психологічних особливостей особистості. Її теоретичними основами є відповідні області психологічної науки (загальна, вікова, диференціальна, клінічна психологія та ін.), а методичними засобами – конкретні прийоми вивчення індивідуально-психологічних особливостей особистості, способи обробки та інтерпретації отриманих даних [1, с.3].

Метою викладання дисципліни є набуття майбутніми психологами знань щодо основних принципів та інструментів психодіагностичного дослідження, а також формування навичок проведення психодіагностичного дослідження.

Психодіагностика як навчальна дисципліна є нормативною, тобто обов'язковою.

Завдання курсу – ознайомити слухачів з класифікацією методів та психометричними основами психодіагностики; проаналізувати специфіку

використання тестів, стандартизованих самозвітів та проєктивних методик; розкрити особливості організації та проведення психодіагностичного обстеження, а також наукового експериментального психологічного дослідження; висвітлити специфіку психодіагностики різних сфер особистості; характеризувати використання психодіагностичного інструментарію в різних сферах соціальної практики; виробити у слухачів ряд практичних умінь та навичок; сприяти становленню професійного мислення психолога; активізувати особистісний та творчий потенціал майбутнього фахівця.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти знайомляться з теоретико-методологічними принципами та психометричними основами психодіагностики; специфікою використання різних методів психодіагностики; теоретичними основами організації і проведення психодіагностичного обстеження, його основними етапами; використанням психодіагностичного інструментарію в різних сферах соціальної практики та особливостями психодіагностики різних сфер особистості.

Також студенти вчатьсЯ відбирати методи для проведення певного типу дослідження, усвідомлювати їх доцільність, обмеження та переваги; чітко визначати, які структурні компоненти особистості діагностує кожна конкретна методика; у процесі відбору методик для конкретного психодіагностичного обстеження вміти визначати їх точність, надійність та валідність; застосовувати на практиці загальні теоретико-методологічні принципи психодіагностики; забезпечити дотримання всіх вимог до проведення психодіагностичного обстеження, запобігати помилкам, які можуть бути допущені непрофесіоналами; самостійно вести картотеку методик, за необхідності поставити задачу програмісту; проводити науково-методичну роботу: чітко визначати проблему, висувати гіпотезу, проводити науковий експеримент; вміти правильно сформулювати та оформити психологічне заключення; самостійно визначати появу високої похибки в результатах, відсіювати недостовірні протоколи; використовувати прийоми та способи для запобігання можливих викривлень та отримання найбільш повної інформації;

систематизувати та інтерпретувати діагностичні результати, робити висновки та прогнози щодо психологічного діагнозу та запобігати помилок у його встановленні; підбирати методики для діагностичного обстеження представників різних вікових груп.

Література:

1. В.Ф. Моргун, І Г. Тітов. Основи психологічної діагностики. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. 2-е видання. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2012. – 464 с.
2. Психодіагностика : навч.посіб. / І.М. Галян., – К. : Академвидав, 2009. – 464 с. (Серія «Альма-матер»).